

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

18 noiembrie 2014

mun.Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Nicolae Gordilă

Judecători - Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2014 de către avocatul Găină Alexandru în numele inculpatului

Cujbă Igor Tudor, născut la 02 septembrie 1980, originar și domiciliat în or.Cimișlia, str.A.Ruso 39.

Termenul examinării cauzei:

1. 24.05.2004 - 02.03.2005 - prima instanță,
2. 20.03.2014 - 24.04.2014 - instanța de apel,
3. 28.07.2014 - 18.11.2014 - instanța de recurs.

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

Colegiul penal lărgit asupra recursurilor,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cimișlia din 02 martie 2005, Cujba Igor a fost condamnat în baza art.186 alin.(2) lit.c) Cod penal la 4 ani închisoare și în baza art.217 alin.(1) Cod penal la 2 ani închisoare, iar potrivit art.84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i s-a stabilit pedeapsă definitivă de 4 ani și 6 luni închisoare, cu executarea ei în penitenciar de tip închis.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Cujbă Igor, la 29 ianuarie 2004, aproximativ la ora 24.00, fiind în stare de ebrietate, avînd drept scop sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, a spart geamul microbusului de model „Mercedes - 310”, care era parcat pe str.Decebal din or.Cimișlia, ce aparținea cet.Chiperi Valentin, de unde a sustras pe ascuns un aparat de fotografiat de model „Olimpus” în sumă de 1350 lei, cauzîndu-i astfel părții vătămate o pagubă materială.

Tot el, la 22 februarie 2004, aproximativ pe la ora 22.15, aflîndu-se în incinta clubului „Big-Danse” din or.Cimișlia, deținea și păstra ilegal asupra sa substanță narcotică marijuană în cantitate de 0,61 grame.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul A.Găină în numele inculpatului, solicitînd repunerea apelului în termen, casarea acesteia și rejudecarea

cauzei, invocând că cauza a fost examinată în lipsa inculpatului, sentința a fost bazată doar pe presupuneri, instanța nu s-a expus asupra tuturor circumstanțelor cauzei, nu a argumentat admiterea în calitate de probă a actului de percheziție, care a fost ilegal întocmit și neautorizat de judecătorul de instrucție, motivarea sentinței fiind superficială și unilaterală, astfel inculpatul nu a avut posibilitatea să-și dovedească nevinovăția sa, deoarece a fost plecat peste hotarele R.Moldova.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2014, apelul avocatului a fost respins ca fiind inadmisibil.

În motivarea soluției date instanța de apel a reținut că, potrivit art.67 alin.(1) Cod de procedură penală, apărătorul este persoana care, pe parcursul procesului penal, reprezintă interesele bănuțului, învinuțului, îi acordă asistență juridică prin toate mijloacele și metodele neinterzise de lege, iar din conținutul alin.(3) a acestui articol, rezultă că calitatea de apărător se capătă din momentul în care persoana și-a asumat angajamentul de a apăra interesele inculpatului în cauză cu consimțământul acestuia.

Instanța a menționat că, în conformitate cu prevederile art.70 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, persoanele menționate participă la procesul penal în calitate de apărător la cerința inculpatului, în caz contrar, adică în lipsa acestui consimțământ, se impune pierderea dreptului procesual de a declara apel și nulitatea actului respectiv efectuat de avocat, apelul fiind inadmisibil.

În ședința instanței de apel avocatul A.Găină a menționat că a încheiat contract de asistență juridică cu mama inculpatului M.Cujbă, care nu este parte pe dosar, astfel avocatul nu este împuternicit în modul în care prevede legea procesual penală în vederea declarării apelului în cauza penală.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul A.Găină în numele inculpatului care, invocând prevederile art.427 alin.(1) pct.4), 5), 8), 13) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță, motivând că prin decizia instanței de apel inculpatului i s-a încălcat dreptul la apărare, deoarece are încheiat contract de asistență juridică cu mama acestuia, iar în ședința de judecată a prezentat toate actele obligatorii care confirmă dreptul său de a semna și depune în numele lui I.Cujbă cererea de apel, instanța de apel a interpretat eronat legea, lipsindu-l pe inculpat de a se apăra și a dovedi nevinovăția într-un proces echitabil, în care să-i fie asigurate toate drepturile procesuale.

6. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Asigurarea dreptului la apărare este una din garanțiile desfășurării procesului de judecare a cauzei în contradictoriu, întrucât participarea apărătorului în procesul penal asigură protejarea drepturilor și libertăților prevăzute de lege ale inculpatului și contribuie la cercetarea obiectivă, sub toate aspectele și multilaterală a cauzei. Acest drept este stipulat în art.26 din Constituția R.Moldova, art.6 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului și art.66 alin.(2) pct.5) Cod de procedură penală, potrivit cărora acuzatul are dreptul să-și aleagă apărător care să participe la proces prin contract încheiat fie cu inculpatul, fie cu rudele acestuia.

Potrivit materialelor dosarului, împotriva sentinței primei instanțe a declarat apel avocatul A.Găină în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia și rejudecarea cauzei, deoarece nu s-a examinat cauza sub toate aspectele și obiectiv, instanța nu s-a expus asupra tuturor circumstanțelor, nu a argumentat admiterea în calitate de probă a actului de percheziție, care a fost ilegal întocmit și neautorizat de judecătorul de instrucție, motivarea sentinței fiind superficială și unilaterală, astfel inculpatul nu a avut posibilitatea să-și dovedească nevinovăția sa, deoarece a fost plecat peste hotarele țării.

Instanța de apel a respins ca inadmisibil apelul declarat de către avocatul A.Găină, pe motiv că nu a fost împuternicit de a-i reprezenta interesele inculpatului și nici de a declara apel în numele acestuia, deoarece nu a încheiat cu inculpatul contract de asistență juridică, nu a convenit în vederea reprezentării intereselor acestuia, iar contract cu dînsul a încheiat mama acestuia, M.Cujba.

La acest capitol, instanța de recurs menționează că, potrivit art.401 alin.(2) pct.6) Cod de procedură penală, împotriva sentinței pot declara apel în numele inculpatului apărătorul sau reprezentantul lui legal.

Apărătorul este persoana care, pe parcursul procesului penal, reprezintă interesele bănuțului, învinuțului, inculpatului, îi acordă asistență juridică prin toate mijloacele neinterzise de lege.

Potrivit art.70 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, avocatul poate fi admis în procesul penal în calitate de apărător la inițiativa bănuțului, învinuțului, inculpatului, reprezentantului legal al acestuia, precum și la solicitarea altor persoane, cu consimțămîntul persoanelor interesele cărora urmează să le apere.

Reieșind din sensul normei date, alegerea apărătorului poate fi făcută atît de către inculpat, cît și de alte persoane (rude, prieteni) cu respectarea unei condiții - consimțămîntul inculpatului, care după semnarea contractului de asistență juridică își dă acordul, în formă scrisă, ori solicită printr-o cerere admiterea apărătorului.

Din materialele cauzei rezultă că, în numele inculpatului, la 27.02.2014, a încheiat cu avocatul A.Găină contract de asistență juridică mama acestuia, M.Cujba.

Prin urmare, instanța de apel, avînd astfel de date, urma să verifice împuternicirile avocatului A.Găină, prezența consimțămîntului inculpatului I.Cujba eliberat mamei sale M.Cujba în baza vreunei procuri, unei cereri în formă scrisă sau unei cereri depuse la organele abilitate, de a încheia contract din numele său cu un avocat pentru a-i reprezenta interesele în instanța de judecată. Din materialele cauzei penale, rezultă că, persistă o astfel de declarație din partea lui M.Cujba, care a declarat sub propria răspundere că fiul a solicitat să-i fie angajat un avocat pentru a-i reprezenta interesele în instanțele de judecată (f.d.156).

Astfel, Colegiul penal conchide că instanța de apel, neverificînd datele sus-menționate, prematur a ajuns la concluzia privind inadmisibilitatea apelului avocatului declarat în numele inculpatului.

Prin urmare, eroarea comisă de instanța de apel poate fi corectată numai prin casarea deciziei și remiterea cauzei la rejudecare, unde instanța de apel are obligația să verifice împuternicirile avocatului și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate, inclusiv să se

pronunțe asupra tuturor motivelor apelului, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu prevederile art.434, art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Găină Alexandru în numele inculpatului Cujba Igor, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 aprilie 2014 în cauza penală în privința lui Cujba Igor, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, publicată integral la 16 decembrie 2014.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun